

Sygn. akt I Ns 113/16 Dnia 28 października 2016 r.

POSTANOWIENIE CZĘŚCIOWE

Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Zenon Węclawik

Protokolant: Anna Gembalska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 października 2016 r. w K.

sprawy z wniosku M. S.

z udziałem A. S.

o podział majątku wspólnego

postanawia:

I. ustalić, że skład majątku dorobkowego M. S., s. C. i W. oraz A. S., c. R. i T. wchodzi działka zabudowana nr (...) o pow. 0,1452 ha w L., obręb II, ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi Księgę Wieczystą nr (...),

II. ustalić, że M. S. i A. S. mają równe udziały w majątku wspólnym,

III. dokonać podziału wspólnej nieruchomości M. S. i A. S., opisanej w pkt I niniejszego postanowienia w ten sposób, że zarządzić sprzedaż tej nieruchomości i ustalić podział sumy uzyskanej ze sprzedaży po połowie dla M. S. i A. S..

sygn. akt **I Ns 113/16**

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. S., reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika, domagał się podziału majątku dorobkowego jego i A. S., w skład którego - we wniosku i późniejszych oświadczeniach - zaliczył następujące składniki majątkowe ze wskazaniem ich wartości:

1/ zabudowana domem jednorodzinny działka nr (...) o pow. 0,1452 ha położona w L., obręb II, ul. (...), dla której Sąd Rejonowy w Kamiennej Górze prowadzi księgę wieczystą nr (...) – o wartości 460.000,00 zł,

2/ łóżko dwuosobowe z ramą stalową i materacem – o wartości 500,00 zł,

3/ komoda drewniana – o wartości 400,00 zł,

4/ lodówka – o wartości 400,00 zł,

5/ odtwarzacz CD i radio – o wartości łącznej 300,00 zł,

6/ dwie kanapy z czarnej skóry – każda o wartości po 500,00 zł,

7/ aparat fotograficzny N. (...) z obiektywem – o wartości 1.500,00 zł,

8/ kamera cyfrowa S. – o wartości 500,00 zł,

9/ stół drewniany z 6 krzesłami – o wartości łącznej 2.500,00 zł,

10/ wierzytelność z tytułu zwróconego uczestnicze podatku VAT – o wartości 46.000,00 zł.

Uznał zabudowę garderoby oraz meble kuchenne na wymiar z zabudowanym piekarnikiem elektrycznym, płytą gazową, mikrofalówką, okapem elektrycznym i zmywarką za części składowe wspólnego domu podlegającą wycenę przy jego szacowaniu.

Zadeklarował, że nie miał żadnych oszczędności w dacie rozvodu.

Odnośnie podziału majątku dorobkowego, wnioskodawca postulował przyznanie mu jedynie aparatu fotograficznego N. (...) z obiektywem, którym już dysponuje. Pozostałe zaś ruchomości miałyby być przyznane uczestnicze za dopłatą wyrównującą jego udział, płatną nawet w odpowiednich ratach. Co do natomiast wspólnej nieruchomości, stanowczo domagał się jej podziału poprzez sprzedaż, odrzucając zarazem możliwość przyznanie mu całej nieruchomości lub jej podział fizyczny na dwa lokale z przyznaniem mu jednego z nich.

W uzasadnieniu swoich żądań wnioskodawca wskazał, że w dniu 26.06.2004 r. strony zawarły małżeństwo, w którym do czasu rozvodu - orzeczonego wyrokiem Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze w dniu 2.12.2010 r. - obowiązywał ustawowy ustrój wspólności majątkowej. Oświadczył, że strony w równym stopniu przyczyniały się do powstania majątku wspólnego i ich udziały w majątku wspólnym są równe. Przedmioty majątkowe wskazane przez wnioskodawcę strony nabyły w czasie trwania ustawowego ustroju wspólności majątkowej lub zaliczyły je do tego majątku. Z małżeństwa stron pochodzi jedno dziecko – dziesięcioletnia córka L., która mieszka razem z matką. Strony już wcześniej zamierzały dokonać podziału wspólnego majątku w ramach sprawy prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Kamiennej Górze pod sygnaturą akt I Ns 13/15, jednakże bezskutecznie.

Uczestniczka postępowania A. S., działająca również przez profesjonalnego pełnomocnika, w pisemnej odpowiedzi na wniosek oraz dalszych pismach procesowych i oświadczeniach przychyliła się do przyjęcia równych udziałów stron w majątku dorobkowym. Zakwestionowała jednakże część wskazanego przez wnioskodawcę składu i wartości majątku wspólnego stron. Zaliczyła do niego następujące składniki:

- 1/ zabudowana domem jednorodzinny działka położona w L., ul. (...) (księga wieczysta nr (...)) – o wartości 500.000,00 zł,
- 2/ dwie kanapy z czarnej skóry – o wartości każda po 200,00 zł,
- 3/ aparat fotograficzny N. (...) z obiektywem, którego wartości wskazanej przez wnioskodawcę na 1.500,00 zł nie kwestionowała,
- 4/ kamera cyfrowa S. – o wartości 100,00 zł,
- 5/ stół drewniany z 6 krzesłami – o wartości łącznej 1.000,00 zł.

Sprzeciwiła się natomiast zaliczeniu do majątku wspólnego: łóżka dwuosobowego z ramą stalową i materacem, komody drewnianej, lodówki, pralki, odtwarzacz CD i radia. Wywodziła, że ruchomości te zostały nabyte przez strony jeszcze przed ich ślubem. Podobnie jednak jak wnioskodawca, uznała zabudowę garderoby oraz meble kuchenne na wymiar z zabudowanym piekarnikiem elektrycznym, płytą gazową, mikrofalówką, okapem elektrycznym i zmywarką za części składowe wspólnego domu podlegające wycenę przy jego szacowaniu.

Podniosła, że do majątku wspólnego wchodzi jeszcze oszczędności wnioskodawcy mające wynosić 61.000,00 zł, które miał on poczynić do czasu rozvodu. Nie przedstawiła jednak żadnych dalszych okoliczności związanych z tym składnikiem dorobku.

Przyznała, że otrzymała w 2009 roku kwotę 18.117,00 zł tytułem zwrotu podatku Vat, jednak zużyła wszystko na bieżące potrzeby rodziny, w tym na remont rynien za 1.500,00 zł i naprawę samochodu za 4.000,00 zł.

Zgłosiła roszczenie o zwrot nakładów z jej majątku osobistego na majątek wspólny, które polegały na sfinansowaniu całej ceny zakupu działki pod budowę wspólnego domu i pochodziły z pieniędzy darowanych uczestniczce przez jej rodziców w kwocie 20.400,00 zł.

A. S. zażądała ponadto od wnioskodawcy zwrotu połowy nakładów wynoszących łącznie 20.000,00 zł, poniesionych przez nią na bieżącą eksploatację i remonty wspólnego domu po rozwodzie.

W kwestii podziału majątku dorobkowego, uczestniczka postulowała przyznanie jej tylko jednej z kanap z czarnej skóry i stołu drewnianego z sześcioma krzesłami, które to rzeczy stanowią wciąż wyposażenie wspólnego domu i którymi dysponuje. Mieszka bowiem nadal z córką w domu stron w L.. Pozostałe rzeczy ruchome miałyby być przyznane wnioskodawcy za dopłatą wyrównującą udział uczestniczki, płatną jednorazowo niezwłocznie po zakończeniu postępowania. Jeśli chodzi o wspólną nieruchomość, uczestniczka zdecydowanie wykluczyła jej podział poprzez przyznanie tej rzeczy w całości dla niej. Dopuszczała jednakże możliwość podziału fizycznego nieruchomości na dwa lokale z przyznaniem ich każdej ze stron lub podział nieruchomości poprzez jej sprzedaż.

Uzasadniając swoje stanowisko uczestniczka przyznała, że strony w równym stopniu przyczyniały się do powstania majątku wspólnego i ich udziały w majątku wspólnym są równe. Potwierdziła również, że z małżeństwa stron pochodzi jedno dziecko – dziesięcioletnia córka L., która mieszka razem z uczestniczką. Oświadczyła, że jej skromne zdolności płatnicze wykluczają możliwość przyznania jej całego domu i spłaty jego połowy na rzecz wnioskodawcy. Nie kwestionowała faktu, że strony wcześniej podejmowały próbę podziału wspólnego majątku w ramach sprawy prowadzonej w Sądzie Rejonowym w Kamiennej Górze pod sygnaturą akt I Ns 13/15, która zakończyła się bezskutecznie.

Ustalono następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. S. i uczestniczka postępowania A. S. zawarli związek małżeński w dniu 26.06.2004 r. i w trakcie ich małżeństwa przez cały czas obowiązywał ustrój majątkowej wspólności ustawowej. Małżonkowie w równym stopniu przyczynili się do powstania ich wspólnego majątku. Zakupili w czasie małżeństwa działkę nr (...) o pow. 0,1452 ha w L. i w latach 2006 – 2008 postawili na niej dom jednorodzinny. Na budowę domu strony wzięły dwa kredyty bankowe w łącznej wysokości 370 tys. zł. Z małżeństwa stron pochodzi jedno dziecko – córka L., mająca obecnie 10 lat. Ma ona zasądzone od wnioskodawcy alimenty po 800,00 zł miesięcznie. Wyrokiem z dnia 2.12.2010 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze orzekł rozwód stron z winy wnioskodawcy i zasądził na rzecz uczestniczki postępowania alimenty w kwocie po 400,00 zł miesięcznie. Od października 2008 roku A. S. mieszka stale razem z córką w domu jednorodzinny stron położonym w L. przy ulicy (...). Mieszkał tam również z nimi wnioskodawca, ale opuścił dobrowolnie wspólny dom w styczniu 2009 roku i zamieszkał poza nim. Przed Sądem Rejonowym w Kamiennej Górze prowadzona była sprawa pod sygnaturą akt I Ns 13/15 z wniosku M. S. przy udziale A. S. o podział majątku wspólnego. W toku tego postępowania strony zdecydowały się na pozasądowy podział majątku, w tym wspólnej nieruchomości i w dniu 19.12.2013 r. postępowanie zawieszono na zgodny wniosek stron. Ostatecznie zostało ono umorzone w dniu 4.02.2015 r. (brak wniosku o podjęcie postępowania przez rok). Pomiędzy stronami zachodzi różnica poglądów co do aktualnej wartości wspólnej nieruchomości, która kształtuje się według nich na poziomie od 460 tys. zł do 500 tys. zł.

(dowód: odpis księgi wieczystej nr (...) na k. 29 – 30 akt, umowa kupna-sprzedaży na k. 138 – 142 akt, zaświadczenie (...) na k. 54 akt, faktury na k. 71 – 96 akt, faktury na k. 100 – 102 akt, faktury na k. 110 – 1112 akt, wniosek o zwrot wydatków budowlanych na k. 97 – 99 akt, polisa ubezpieczeniowa na k. 107 – 108 akt, cesja ubezpieczeniowa na k. 103 – 106 akt, zaświadczenia i informacje Banku (...) S.A. na k. 7 – 9, 32 i 39 akt, informacja Banku (...) we W. na k. 209 – 213 akt, informacja Urzędu Skarbowego w K. na k. 25 akt, informacja o dochodach na k. 60 akt, zeznania podatkowe na k. 61 – 70 akt, historia konta na k. 144 – 146 akt, zeznania podatkowe na k. 147 – 156 akt, zeznania podatkowe na k. 161 – 171 akt, zaświadczenia banku na k. 157 – 160 akt, zeznania wnioskodawcy M. S. z dnia 28.10.2016r. na k.219–220v. akt, zeznania uczestniczki postępowania A. S. z dnia 1.07.2016r. na k.187v.–188 akt, załączone akta Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze I C 767/09 i akta tut. Sądu I Ns 13/15)

Niesporne pomiędzy M. S. i A. S. było, że do ich majątku wspólnego - poza opisaną wyżej nieruchomością – weszły jedynie następujące składniki majątkowe: dwie kanapy z czarnej skóry, aparat fotograficzny N. (...) z obiektywem, kamera cyfrowa S. i stół drewniany z sześcioma krzesłami, przy czym spośród tychże rzeczy uczestniczka postępowania nie zakwestionowała jedynie wartości aparatu fotograficznego. Brak było zgody stron co do łóżka dwuosobowego z ramą stalową i materacem, komody drewnianej, lodówki, pralki, odtwarzacz CD i radia – jako składników majątku wspólnego. Sporna pomiędzy stronami pozostały też kwestie oszczędności wnioskodawcy mających wchodzić do majątku wspólnego stron, a także roszczeń z tytułu zwrotu podatku Vat. Zachodziła również rozbieżność stanowisk stron w kwestii nakładów uczestniczki z jej majątku osobistego na majątek wspólny, mających polegać na sfinansowaniu ceny zakupu działki pod budowę wspólnego domu. Poza tym, wnioskodawca sprzeciwił się żądaniu uczestniczki zwrotu na jej rzecz połowy nakładów poniesionych przez nią na bieżącą eksploatację i remonty wspólnego domu po rozwodzie. Powyższe wynika z pism procesowych stron oraz zeznań wnioskodawcy M. S. z dnia 28.10.2016r. na k.219–220v. akt i zeznań uczestniczki postępowania A. S. z dnia 1.07.2016r. na k.187v.–188 akt.

Wnioskodawca M. S. ma 38 lat i jest inżynierem mechanikiem oraz magistrem ekonomii. Od 2010 roku jest zatrudniony w firmie samochodowej na etacie dyrektora do spraw logistyki i osiąga z tego tytułu zarobki wynoszące obecnie 8 – 10 tys. zł netto miesięcznie. Nie ma innych dochodów. Nie ma też żadnych oszczędności. Ma tylko jedno dziecko z pierwszego małżeństwa. Mieszka wraz z obecną żoną w domu jednorodzinnym o powierzchni 170 m² w okolicach M.. Nie ma innych nieruchomości. Posiada samochód osobowy marki N. (...) o wartości około 35 tys. zł. Poza tym, nie ma istotnego wartościowo majątku.

(dowód: zeznania wnioskodawcy M. S. z dnia 28.10.2016r. na k.219–220v. akt)

Uczestniczka postępowania A. S. ma 39 lat i od 2002 roku zatrudniona jest na pełnym etacie jako kadrowa w przychodni zdrowia za wynagrodzeniem aktualnym w wysokości 2.400,00 zł netto miesięcznie. Ma zasądzone od wnioskodawcy alimenty w kwocie po 400,00 zł miesięcznie. Poza tym, nie ma innych dochodów. Ma wykształcenie wyższe magisterskie w zakresie doradztwa zawodowego. Posiada samochód osobowy marki F. (...) o wartości około 5 tys. zł. Poza tym, nie ma istotnego wartościowo majątku, w tym żadnych praw do nieruchomości. Po rozwodzie z nikim się nie związała i razem z 10-letnią córką zamieszkuje nadal w domu stron w L.. Nie ma innych dzieci.

(dowód: zeznania uczestniczki postępowania A. S. z dnia 1.07.2016r. na k.187v.–188 akt)

Sąd zważył:

Decyzja w kwestii wydania wyroku częściowego należy do dyskrecjonalnej władzy sądu i nie wymaga wniosku strony. Oczywiście – w świetle art. 317 § 1 k.p.c. – sytuacja taka jest dopuszczalna, jeżeli do rozstrzygnięcia nadaje się tylko część żądania lub niektóre z żądań pozwu. Na podstawie art. 13 § 2 k.p.c. dopuszczalne jest też wydanie postanowienia częściowego w postępowaniu nieprocesowym, np. o dział spadku, zniesienie współwłasności, podział majątku wspólnego (zob. np. uchwały SN: z dnia 7 maja 2010 r., III CZP 34/10, OSNC 2010, nr 12, poz. 160; z dnia 16 stycznia 1984 r., III CZP 72/83, OSNCP 1984, nr 7, poz. 115, oraz postanowienia SN: z dnia 12 grudnia 2006 r., II CSK 272/06, LEX nr 398399; z dnia 6 stycznia 2000 r., I CKN 283/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 132; z dnia 25 maja 1994 r., I CRN 49/94, PS 1995, nr 1, poz. 93; z dnia 4 lipca 1983 r., III CRN 129/83, OSNCP 1984, nr 5, poz. 75). Przepis art. 618 § 1 k.p.c. stanowi jedynie normę *lex specialis* względem dyspozycji art. 318 k.p.c. w zakresie możliwości wydawania postanowień wstępnych w postępowaniu nieprocesowym o zniesienie współwłasności (postanowienie SN z dnia 25 listopada 1999 r., II CKN 750/98 - OSNC 2000/ 6/107).

W świetle art. 212 § 1 k.c. pierwszorzędne znaczenie ma zniesienie współwłasności przez podział (fizyczny) rzeczy wspólnej. Jest to sposób preferowany przez ustawodawcę w jego regulacji sądowego zniesienia współwłasności. Oczywiście jest on możliwy do zastosowania jedynie w przypadku rzeczy podzielnych i w przy uwzględnieniu stanowisk zainteresowanych stron (art. 212 § 2 k.c.). Zgodnie z treścią art. 622 § 1 i 2 k.p.c., w toku postępowania o zniesienie współwłasności sąd powinien nakłaniać współwłaścicieli do zgodnego przeprowadzenia podziału, wskazując im sposoby mogące do tego doprowadzić, gdy zaś wszyscy współwłaściciele złożą zgodny wniosek co do sposobu

zniesienia współwłasności, sąd wyda postanowienie odpowiadające treści wniosku. Jeszcze bardziej jednoznaczna regulacja ustawowa w tej mierze odnosi się do gospodarstw rolnych, albowiem - po myśli art. 214 § 3 i 4 k.c. - sąd zarządza sprzedaż gospodarstwa rolnego stosownie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego na wniosek wszystkich współwłaścicieli lub w wypadku niewyrażenia zgody przez żadnego ze współwłaścicieli na przyznanie mu gospodarstwa.

Bacząc na powyższe, zachodziły w ocenie Sądu w niniejszej sprawie warunki do rozstrzygnięcia częściowego odnoszącego się tylko do wskazania udziałów stron w majątku wspólnym i jego głównego składnika jakim jest nieruchomość zabudowana domem jednorodzinny położonym w L. przy ulicy (...) wraz z jej podziałem poprzez zarządzenie sprzedaży w drodze licytacji publicznej. Niewątpliwie, przedmiotową nieruchomość należało uznać za najważniejszy składnik majątku wspólnego stron z uwagi na jej wartość i charakter. Co do rzeczony nieruchomości stanowiska stron były jasno i dobitnie wyartykułowane w toku postępowania. Zdecydowane stanowiska zarówno wnioskodawcy, jak i uczestniczki postępowania wykluczyły możliwość przyznania którejkolwiek ze stron całej nieruchomości w ramach jej podziału. Z kolei na kwestię podziału fizycznego nieruchomości na dwa odrębne lokale uczestniczka postępowania była co prawda otwarta, jednakże wnioskodawca stanowczo odrzucił możliwość przyznania mu części nieruchomości (jednego z lokali). Pełna więc zgodność stron odnośnie sposobu podziału nieruchomości wspólnej polegała na tym, że domagały się one jej podziału poprzez zarządzenie przez Sąd licytacji publicznej. W takiej sytuacji, różnica stron w ocenie wartości nieruchomości była drugorzędna (aczkolwiek była ona i tak niewielka), podlegać to bowiem będzie weryfikacji w toku sprzedaży licytacyjnej. Względem pozostałego składu i wartości majątku wspólnego stron, a także zgłoszonych roszczeń kontynuowane będzie postępowanie sądowe po zakończeniu sprzedaży nieruchomości stron.

Po myśli art. 625 k.p.c., w postanowieniu zarządzającym sprzedaż rzeczy należących do współwłaścicieli sąd bądź rozstrzygnie o wzajemnych roszczeniach współwłaścicieli, bądź też tylko zarządzi sprzedaż, odkładając rozstrzygnięcie o wzajemnych roszczeniach współwłaścicieli oraz o podziale sumy uzyskanej ze sprzedaży do czasu jej przeprowadzenia. W przedmiotowej sprawie Sąd – przy zważeniu całokształtu okoliczności sprawy – zdecydował się na drugą ze wskazanych cytowanym przepisem metodę podziału rzeczy przez jej sprzedaż, to jest odłożono rozstrzygnięcie o wzajemnych roszczeniach współwłaścicieli oraz o podziale sumy uzyskanej ze sprzedaży do czasu jej przeprowadzenia (zob. orzeczenie SN z dnia 16 lutego 1954 r., II C 1465/53 - PiP (...), uchwała SN z dnia 20 lutego 1989 r., III CZP 4/89 - OSNCP 1990/2/25, orzeczenie SN z dnia 16 lutego 1954 r., II C 1455/53 - PiP (...), uchwała SN z dnia 5 czerwca 1991 r., III CZP 45/91 - Lex nr 9059, uchwała SN z dnia 12 kwietnia 1995 r., III CZP 35/95 - OSNC 1995/7-8/110 i postanowienie SN z dnia 10 grudnia 1997 r., III CKN 288/97 - Lex nr 50514).

Wypada też podnieść, że nie było w sprawie podstaw do odejścia od reguły równych udziałów małżonków w majątku dorobkowym, wynikającej z dyspozycji art. 43 § 1 k.r.o., albowiem strony pozostały zgodne w kwestii przyjęcia ich równych udziałów w majątku dorobkowym, uznając równy stopień przyczynienia każdej strony do powstania tego majątku.

Sąd uznał za wiarygodne zeznania wnioskodawcy M. S. i uczestniczki postępowania A. S.. Zeznania obu stron były jasne, logiczne, wewnętrznie spójne i wzajemnie koherentne. Pewne różnice pomiędzy nimi oraz ich szczegółowość wynikały jedynie z percepcji stron i zachowanej przez każdą z nich pamięci. Na podstawie zeznań stron wspartych dokumentami możliwe było ustalenie w sposób nie budzący wątpliwości okoliczności istotnych dla wydania postanowienia częściowego.

Należało zatem ostatecznie – na zasadzie art. 317 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 625 in fine k.p.c., art. 684 k.p.c., art. 43 § 1 k.r.o., art. 46 k.r.o. i art. 1035 k.c. – orzec jak w sentencji postanowienia częściowego.